ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಓದುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾಡಿಲ್ಲ... ..

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಬಹಳ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ

MR. SPEAKER: —Now the House stands adjourned to meet again at 2-00 P.M.

(The House adjourned at twenty two minutes past twelwe of the clock.)

(ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಭೆಯು ೨-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು)

Notice of Privilege Motion

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್,—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ ಅದು ತಮಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಂದಿದೆ, ಈಗತಾನೇ ಬಂತು. ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಂಬುದನ್ನು ತರಿಸಿ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿಯುವರೆಗೂ ತಾವು ಇನ್‌ಸಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ, You can intiat the debate. In the meanwhile I will go through the records and, after an hour we may take it u.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂಪಾರ್ಟೆನ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪವಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ ಅದು...What I say is, when the House was adjourned some words were exchanged. That may not find place in records. ತಾವು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಂಬುದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯುವರೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

SRI D. DEVARAJ URS.—This is a very serious matter. I had half a mind to say that we cannot procced in this House if such incidents take place here. We feel rather perturbed and we do not know how to function in the House. That is the point. Not that I am coming in the way of Speaker's desire. You will kindly appreciate since an incident that has taken place is of a serious nature, it is rather very difficult for us to function.

MR. SPEAKER.—We may take it at about 4 O'clock.

SRI DEVARAJ URS·—Then it must be taken at 4 O clock at least From our side, Mr. J.H· Patel will initiate the. debate.

† ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ಬಹುಶಃ ಕಳೆದ ೧೦ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೊತ್ತದ ಎರಡರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಕೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಆಡಳಿತದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕಲಿತದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ. ಅವರ ಒಂದು ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವೀಸ್ ಏನಿತ್ತೋ ಆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ನಾವು ಬ್ರಿಟೀಷರಿಂದ ಕಲಿತಿರತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪ ದೋಷಗಳಿದ್ದವು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಸೇವೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೪ ಲಕ್ಷ ಜನ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳ ಪೈಕಿ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪ ಇದೆ. ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ನನ್ನ ವಾದವಲ್ಲ. ನಾವು ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೌಕರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗಿಂತ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಜನರು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಜನರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ದೊರಕಿದರೆ, ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳು ಪರಿಹಾರವಾದರೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಕುಟುಂಬ ಇದೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ, ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಇದೆ, ನೀನು ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರ, ನೀನು ಇದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸದರೆ ಹೋದರೆ ನೀನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ರಿಫಾರಮ್ಸ್ ಕಮೀಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ಅನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಆಯೋಗದವರು ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಮೊದಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿ (ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ) ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಾದ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ರೈತ; ನನ್ನನ್ನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಬ್ಬ ಇದ್ದಾನೆ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಬಂದಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ೪-೬ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಾಗಲೀ, ಹೊಲಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೇಕಾದರೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕಾದರೆ, ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಮಾಲಿನ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ, ಕಛೇರಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಾವು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬಂದು ಓಡಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಯಾವ ಜನರಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದಾರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೨೦ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಮತ್ತು ಈಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಒಬ್ಬ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಏನೊಂದು

ನಿರ್ಧಾರವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇದು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿಡಿತ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿಡಿತವನ್ನೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಅದ್ವಾನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಣಿ ಮತ್ತು ಭೂಗರ್ಭ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣತರಾದವರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಹಾಕುವುದು, ವೈದ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹಾಕುವುದು, ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾರನ್ನು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಂತೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೊ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಆ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜನರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕುಣಿಯಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ ಅವನಿಗೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿ ಇರುವವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಆ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಅಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಅವನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ, ಇವತ್ತು ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇವತ್ತು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ ನೋಡಿ ಮಣೆ ಹಾಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಿ ಏನೇ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಅವನು ಯಾರು, ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಜನಜೀವನ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನರಗುಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದದಲ್ಲಿ ಏನು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಅವು ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ನಡೆದ ಘಟನೆಯಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನರಿಗೆ ನೋವಾಗಿ ನೋವಾಗಿ ಬೇಸತ್ತು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಹುದುಗಿದ್ದ ಕೋಪ ಈಗ ಸಿಡಿದಿದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳ, ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆದಿರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ ಜನರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಜನರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜನರು ಸಮವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಂಥ ಒಂದು ಸಾಮರಸ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿನೀತಿಯಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಅವರೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಿಗಳು ಎಂದು ಕಾಣತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರಿಹೋಗಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಔಷಧಿ ಹಾಕಿ ವಾಸಿ ಮಾಡಬಹುದು. ನರನಾಡಿ, ರಕ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ? ಇದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹರಡಿದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಆ ರೀತಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬ್ರಷ್ಟರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಬರಬೇಕು. ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಆಡಳಿತಗಾರರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಈ ಮನೋಭಾವ ಬರಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಗಬೇಕು. ಆದು ಇವತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ

ಯಾರು ತುಂಬಾ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಭ್ರಷ್ಟನಲ್ಲವೋ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸದಾಶಿವನಗರದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ, ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂಬ ವಾತಾವರಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೀತಿನೀತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಪರವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಇಲಾಖೆಯ ಪರವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದ್ದಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೦ ಜನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೭೦೦ ಜನ, ಹೀಗೆ ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ೧೫ ದಿವಸ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ವರ್ಗ ಆಗುತ್ತದೋ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಓಡಿಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ಬಂದು ಏನೋ ಮಾಡಿ ವರ್ಗ ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಅಬೆಯನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇಲ್ಲ ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ ಆಗ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು, ಒಂದು ನಿಯಮ ಇಲ್ಲ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಅದು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವರು ೧೦ ವರ್ಷವಾದರೂ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದಂಥ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಧಕ್ಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಅಪಾಯ ಇದೆಯೋ ಯಾವ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಪಾಯವಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸರು ಶಾಂತಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ನಿರಪರಾಧಿ ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದು, ಯಾರೋ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಈ ತರಹದ ಅಮಾನುಷವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ನಾವು ಜನರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಇರುವುದು, ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವು ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಪೋಲೀಸರಿಗಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರು ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಪೋಲೀಸರ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಸ್ಸೆ ಪ್ರೊಪೋರ್ಷನೇಟಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಿಂದ ವಿಧಾನಸೌಧದವರೆಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ೨೫-೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು. ೩೦-೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಬ್-ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರಾದವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ ೫-೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಟೀಚರ್ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ. ೩೦-೪೦ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ, ಮೊದಲನೆ ದರ್ಜೆ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ಕೊಡಬೇಕು. ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ರೇಟಿದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊದಲನೆ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು ? ಅವನು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಂತರ ತನ್ನ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಯಜಮಾನರು ಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರ. ಇಂಥ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನರನಾಡಿಗಳು ರಕ್ತ, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ೨೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೋ, ಕಾದು ನೋಡಬೇಕು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇವತ್ತಿನ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಜೀವನ

ದುರ್ಭರವಾಗಿರುತ್ತದೋ. ಯಾರು ಇವತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೂ ಬದುಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು, ಹೆಚ್ಚು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

೨-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಆದಲ್ಲ ಇವತ್ತು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಸಿವಿಲ್ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೆಳ ವರ್ಗದ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ನೌಕರರ ಒಟ್ಟು ಸಂಬಳದ ಅರ್ಧದಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸವಲತ್ತು ಅವರಿಗೇತಕ್ಕೆ ? ಹೋದ ಕಡೆಯೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಆರಾಮವಾಗಿರಬೇಕು, ಕಾರು ಮತ್ತೊಂದು ಸವಲತ್ತುಗಳಿರಬೇಕು. ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಮೇಸ್ಟ್ರು ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ದುಂಡಗೆ ಬರೆದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ದುಂಡಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ, ಬರೆಯುತ್ತಾ ತನ್ನಂತಾನೇ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು, ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವ ಮೇಸ್ಟ್ರೇ ಅದ್ವಾನವಾಗಿ ಬರೆದರೆ ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬರೆದಾರು ?

ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾನೂನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತು. ಐ.ಫಿ.ಸಿ. ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾನೂನು ತಲುರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಯಸಿತ್ತು. ಆದರೊಳಗೇನೋ ಲೋಪದೋಷವಿದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ತಡೆದರು. ಆದೇತಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾರೋ ? ಏನು ಕಥೆಯೋ ? ಈಗ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾನೂನು ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ? ಅದರಿಂದ ಯಾರು ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರು ಮಾತ್ರ ಹೆದರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರೂ ಇರಬಹುದು, ನಾವು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಯಾವುದೋ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೃಢೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಚೀಲ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬಿ.ಡಿ ಒ. ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ಏನರ್ಥ ? ಎರಡು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ತಿಂದರೆ ಜೀರ್ಣವಾಗದೆ ಇರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಚೀಲದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು, ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಒಬ್ಬನೇ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟನ್ನು ತಿಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶಾಸಕರು ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಲವಿಲ್ಲವೆ ಇದೆಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದರೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದರೂ ಅದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಒಬ್ಬನೇ ತಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರು ಸುಮಾರು ೩೮ ಸಾವಿರ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಪುರಾವೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು—ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಆಡಳಿತ ಸರಿಹೋಗುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಇವತ್ತು ನರಗುಂದ ಮತ್ತು ನವಲಗುಂದಗಳಲ್ಲಾದ ಗೋಳಿಬಾರು ನಾಳೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನರಗುಂದದಲ್ಲಾದ ಗೋಲಿಬಾರ್‌ನಿಂದ ಇವರ ''ನರಗುಂದಿ'' ಹೋಗಿದೆ ! ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಆಡಳಿತ ಸರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಡೋಣ ? ಹೇಗೆ ಕೊಡೋಣ ? ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಸಂಕಲ್ಪ ಬೇಕಲ್ಲ ? ನಿಜ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಸಹ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತ ಇದೆ. ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಾಗ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಿಳಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಬದಲಿಗೆ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಹೇಗೆ ? ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಇದು ಯಾರ ಸರ್ಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿ ? ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಡೀಗಾಲ್ ಅವರು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ಯಾರಿಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿದರು. ಬಹುಶಃ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳಿದ್ದವು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡೀಗಾಲ್ ಅವರು ಆಗ ಪೋಲಿಸರನ್ನು ಕುರಿತು ''Even though they shoot at you, don't tauch them, they are life and blood of this nation'', ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಯಾರೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನ ಬಂದರು, ತಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು, ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನ ಬಂದಾಗ, ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖವೇನು ? ಎಂದು ಕೇಳುವ ಅನುಕಂಪ ನಿಮಗೆ ಭೇಡವೆ ? ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇಡವೆ ? ಬಂದಕೂಡಲೇ ಹಿಡಿ, ಹೊಡಿ—ಈ ಎರಡು ಮಾತ್ರವೇ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ? ಹೊಡೆದು ಚಚ್ಚಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡುವುದೆ ? ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಚಚ್ಚಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಚಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬಹಳ ಜನರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು, ಈ ರೀತಿಯ ರಕ್ತಪಾತವಾಗಬಾರದೆಂದೇ ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆದರೆ, ಮನವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮನವಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ದುಷ್ಟರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ. ಅದು ಮಾಡುವ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಜನರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಏತಕ್ಕೆ ನಾವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು ? ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ? ನಾವು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕಾಸನ್ನೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಜನ ''ಕೈ'' ಇಟ್ಟ ಕಡೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತಿದೆ. ಯಾರು ಏನಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಹಾಳಾದರೆ, ಅಂತಹವನಿಗೆ ''ಮಟ್ಟಾಳ'' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ''ಕೈ'' ಇಟ್ಟರೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಂಗಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಷಿಪ್ಪಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ—ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ, ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಅದರ ದುರ್ನಾತ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಮತ್ತು ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ವರದಿಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸ್ಕ್ರ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ತಪ್ಪುಗಳಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಘಟನೆಗಳ ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಎಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದವನು. ಕಾಮರಾಜ್ ನಾಡರ್ ಅವರು ಅಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ವಿದ್ಯ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ Agricultrial price Commission ಎಂದು ಒಂದಿದೆ ಅದು ಏತಕ್ಕಿದೆಯೋ, ಏನೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಅಬಾವಾ ತಲೆದೋರಿತು. ೨ ಶಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ ಆರು ಶಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಗದಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಏರಿತು. ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೆಲೆ ಏರಿದಾಗ, ಈ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹುಡುಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಖದೀಮರು ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಡೀಪ್ ಫ್ರೀಜ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕೆಡದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಕೃತಕ ಅಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಂಧಿಸಿ, ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದರು. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ? ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೊರಗಡೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ೯೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದಾಗ ೬೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಪೋಲಿಸರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ೬೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಾಗ ೯೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದೇನಿದು ? ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕೆ ಗಮನವಿಲ್ಲ. ರೈತರು, ಕೂಲಿಕಾರರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವಿದೆಯೇ ? ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ ? ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ.ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಾಜಕತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಜನ ಕಾರಣರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹೇಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಯಾರು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧದಾಗಿ ತಿರುಗಿಬೀಳುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬಂದೂಕನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿ

ಯಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಜನರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮತ್ತು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಂದೂಕನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಸ್ಸಾಂ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್. ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ? ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಿಳಿದು ಕೊಡಲಿ ಕುಡುಗೋಲುಗನ್ನಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪೋಲಿಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಎಂಟು ಜಡ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಈ ಒಂದೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೂ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಕರ್ಮಕಾಂಡ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ನಾಪತ್ತೆ, ಪವರ್ ಕೋಟಾ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ ಬರೀ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಮುರುಕಲು ಜೀಪುಗಳು. ಇವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಗಳು ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ೫೦.೦೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆ ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಂತೆ ೫೦,೦೦೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ೫೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ನೀವು ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಎಷ್ಟೇ ಕೇವಲ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ಸ್ವಾಮಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ೪--೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ, ಕಲ್ಲು ಇಲ್ಲ, ಮಣ್ಣು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಬಹಳ ಅನಿಶ್ಚಿತಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಮಾಜಘಾತುಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಂಥಿಂಥ ಕಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಸದನವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ. ಶಾಸಕರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ದನವಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥೋಪೆಡಿಕ್ಸ್ ಸರ್ಜನ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಾನು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ, ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ)**—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ಜೆ ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ರವರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ೧೦ ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿ ಬಂದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಂತೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೋ ? ಯಾವ ಒಂದು ವರ್ಗ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಿರೋ ? ಯಾವ ಒಂದು ವರ್ಗ ಅನೇಕ ಜನ ಯುವಕರಿಗೆ, ತರುಣರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಹಾಗೆ ಮಾಡಿತ್ತೋ ? ಇವೆಲ್ಲಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತೋ ? ನಿವೃತ್ತಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಇವರನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದಂತ ಧೀಮಂತ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಲಿಬಾರ್ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಆಗಿಲ್ಲ. ಗೋಲಿಬಾರ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದಂತ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಶಾಸನ ಸಭೆ

ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾಧೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಾದರೆ ಮನೆ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು ಒಂದು ಮನೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಾದರೆ, ಊರು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು ಎನ್ನುವಂತೆ ೧೦ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಾಗ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗೆಳೆಯರಾದ ಪಟೇಲರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗೋಳಿಬಾರ್ ಮಾಡುವುದು ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವಂತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೋಳಿಬಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಃ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಯಾರು ಗೋಳಿಬಾರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು, ಅಧಿಕಾರ ಶಾಹಿ ಆಡಳಿತವೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇವೊತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ in the name of the secratary ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸೂಚಕವೇ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಹೋಗಿ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆನ್ಸ್ ಡೇ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅಂತಹ ಸೆರಮನಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷದ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವನು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅಧಿಕಾರಶಾಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲ. ಹಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು. ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಛೇರ್‌ಮನ್ ಮಾಡಿ ಶಾಸಕನಾಗಿರತಕ್ಕವನನ್ನು ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ಅರ್ಥ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಗಾಢವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ಸಮಿತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನನ್ನು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕೆಳಗಡೆ ಶಾಸಕರನ್ನು ಇಡತಕಂತ ಹೊಲಸು ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಜುಲೈ ೩೧ನೇ ತಾರೀಖು ನಾವು ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಖೂನನಿಗೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಕಾಲ ಸಂದು ಹೋದನಂತರ ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ನಮ್ಮ ಪಾಡು ಏನು. ಸರ್ಕಾರದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸಕನಾಗಿರತಕ್ಕವನಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸಕರ ಸಹಿ ಪಡೆಯಬೇಕು ಅಂತನಿಯಮ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಶಾಸಕರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ.

(ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಕೆರೆ, ಸೇತುವೆ ರಸ್ತೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಏನು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದೇಶ ಇದೆ. ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಯಾರು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೋಗಿ ನೀವು ಏನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ ಅದರ ನಕಲನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ನಕಲನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನಾವು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರ ವರ್ಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಿಳಿತ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಿಳಿತ ಇದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಸುಸುತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೋಆರ್ಡಿನೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡ್ದು

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷ ಇದರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೋ ಆರ್ಡಿನೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾದಂಥ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಸುಂದರವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರು ಇದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಕೇವಲ ಸಲಹಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ ಆದರೆ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಖಾತೆಯ ಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಪರಿಮಿತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನು ೫ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶಿರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರು ನನ್ನ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಶಾಸಕನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರದರೆ ಉತ್ತರ ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಫಾಲೋ ಆಫ್ ಆ್ಯಕ್ಷನ್ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಶಾಸಕನಾಗಿ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ಪರಿಮಿತಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಆಗಬಾರದು. ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ : ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕಡೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಾಗಿರತಕ್ಕವನು ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಬರೆದಂಥ ಅರ್ಜಿ ಏನಾಯಿತು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದು ರಿವಾಜ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಫ್ರಮ್ ಅಂಡ್ ಟು ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕವರಿಂಗ್ ಲೆಟರ್ ಇಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನನ ಹತ್ತಿರ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೌಜನ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೋತಕ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ರಾಜ್ಯದ ನೌಕರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಎಸ್. ಪಿ. ಒಬ್ಬ ಡಿ. ಸಿ. ಇವರೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಒಂದು ಆಭಾಸ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನಿದೆ ಕುರಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಶಾಯಿಗಳಿಂದ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ, ಶಾಸಕಾಂಗ, ಇಂತಹ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರಿವು ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಶಾಸಕರ ಮೂಲಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ,

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಇಂಚ್ ಜಮೀನನ್ನೂ ಕೂಡ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಅಷ್ಟನ್ನು, ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ದಾರಿ ಸಾಲದು. ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳಷ್ಟುಕಾಲ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಸನ್ಸ್‌ಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆಯೋ ? ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ತಮಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸರಿತೂಗಿಸತಕ್ಕಂತಹ, ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿವೆ ? ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಹಾಗೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ನನಗೆ ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.ಗೆ ಮರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಎನ್‌ಜಿಇಎಫ್‌ಗೆ ಮರ್ಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಅಗತ್ಯ ನನಗಂತೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಮರ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದಾಗಿತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಕವಿಕಾ, ಈ ಕವಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ತಾವು ಎನ್.ಜಿ,ಇ.ಎಫ್,ಗೆ ಮರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕವಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಗರಣದಿಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಆ ಕವಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್.ಗೆ ಮರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮರ್ಜ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕವಿಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ತಯರಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂತಹದ್ದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಏಕೆ ಆಯಿತು ? ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬಂಡವಾಳವನ್ನೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಹೊರಟರೆ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ? ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಅನೇಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಏನಾಗಿವೆ? ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಗತಿ ಏನು ? ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇನ್ನು ಸಮಾಜವಾದದ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಗತಿ ಏನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಪರಿಣತರು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಆಡಳಿತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಣತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಏನು ಅರ್ಥ? ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಜ್ಞರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನ

ಇದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಈಗ ಆಡಳಿತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ ? ಯಾವ ಪರಿಣತೆ ಇರುತ್ತದೆ ? ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹದ್ದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಆಡಳಿತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣತೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮದು ಎನ್ನುವಂತಹ ಅಭಿಮಾನ ಇರಬೇಕು. ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಅದು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಲ್ ಪವರ್ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ? ಸರಿಯಾದಂತಹ ರೀಸರ್ಚ್ ಇಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದಂತಹ ವಸ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಮಿಷನರೀಸ್‌ಗಳಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಆಲದ ಮರಕ್ಕೆ ನೇಣುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಬದುಕುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ ? ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪೈಪೋಟಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಂಪಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ) ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮೂಲಭೂತವಾದ ದೋಷ ಇದು. ಎಷ್ಟೋ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ? ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಇವೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಬೋನಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಷೇರುದಾರರಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಒಂದು ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದ್ಯಾವುದರ ಬ್ರೇಕಪ್ಪೂ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ Some of the managements are like in ocean They are swimming. ಅವರಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋದ. ಬಂದ. ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದ. ಅಶೋಕ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತ. ನಿದ್ದೆ ಹೊಡೆದ ಬಂದ. ಒಂದೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಇವತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಏನೂ ನೋಡುವುದಲ್ಲ. ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದು. ಆದರೆ ಆ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು. ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಶೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿದಂತಹವರಿಗೆ ಡಿವಿಡೆಂಟ್ ಕೊಡುವಂತಹ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಇವರ ಖರ್ಚುಗಳು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್. ಈ

ರೀತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕವಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ತಮಗೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ರೀತಿ ಏಕೆ ಆಯಿತು ? ಎಂದು. ಇದು ಆಗಬಾರದು. ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತನ್ನದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಖಾಸಗೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಖಾಸಗೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಶಾಮೀಲಾಗಿವೆಯೇನೊ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ನನಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೇ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ ನಮ್ಮ ಕವಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೇನು ? ನನಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಬಸ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಜಾಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೬–೦೦ ಘಂಟೆಗೆ ಓಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವು ಖಾಸಗಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಲೋಡ್ ಆದಮೇಲೆ ಅವು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಖಾಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಡ್ಜಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಸಗೀ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರೀ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುವೆನ್ನುವ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬಡ ಬೋರೇಗೌಡನ ಎಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನರ ಹಣ ಈ ರೀತಿ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಆದರೆ ಜನರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕವಿಕಾ ಉಪಕರಣಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೇನು ? ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದು ನೋಡಿದರೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರನ್ನೇ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಫುಲ್‌ಟೈಮ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕುಂಟು ನೆಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಗಂಧದ ಮರಗಳು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರೀ ಚೆಕ್‌ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೋ ಮರ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮರ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಮದ್ರಾಸ್‌ನಿಂದ ಮರವನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ತರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾನು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಅರಣ್ಯಾರೋಧದನವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಹರ ಪಾಲಿಫೈಬರ್ಸ್‌ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಈ ನೀಲಗಿರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ೧೮೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕಂತಹ ಮರವನ್ನು ಕೇವಲ ೩೫–೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಗೆ ಈ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ರಾಜಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಧನವನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆಯೆಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನೂ ಏಕೆ ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪೋ ತೆಗೆದು ಸೌದೆಯನ್ನು ಕೊಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಡಿಪೋನಲ್ಲಿ ಸೌದೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು)** .— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯವರೇ, ಇಂದಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗೃಹ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊದ ವರ್ಷ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟೀಮೇಟ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ೮೩೮ ಕೋಟಿ ೯೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ೭೭೨ ಕೋಟಿ ೭೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ೧೯೭೯–೮೦ ಸಾಲಿಗೆ ಆದದ್ದು ೮೧೯ ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦–೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಖರ್ಚು ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ೨೨೭ ಕೋಟಿ ೭೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಅಂದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ೬೬ ಕೋಟಿ ೧೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿದು ಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಯಂತ್ರದ ಚಾಲನೆ ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ಕಾರಣ. ಇನ್ನು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ೧೯೭೯–೮೦ಕ್ಕೆ ಮೈನೆಸ್ ೧೩೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಇದೆ. ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮೈನೆಸ್ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ೧೯೮೦–೮೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೈನೆಸ್ ೧೩೬.೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಕ್ಲೋಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ೧೩ ೧/೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಎಂಟ್ರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯದಿಂದ ೩೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೈನೆಸ್ ೮೨ ಕೋಟಿ ೩೮ ಲಕ್ಷ ಎಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದ ಆದಾಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಸ್ಟೀಮೇಟ್ ೯೧೨ ಕೋಟಿ ೪೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟೀಮೇಟ್ ೮೩೮ ಕೋಟಿ ೯೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಸೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ೮೯೯.೮೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಪ್ಲಸ್ ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬೇಕು. ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಬಂದಾಗ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇವೆಲ್ಲ ಇರುವುದರಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾವು ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಹಾಗಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತಿಲ್ಲ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ ತೋರಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತವಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾಲು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ತಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲದರಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾಬ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ೮೦–೮೧ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೮೯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮೇಜರ್ ಮೀಡಿಯಮ್ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ೮೯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೋದವರ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೂ, ಈ ವರ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೋರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಟೋಟಲ್ ಪ್ಲಾನ್, ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಎನ್. ಡಿ. ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರೆಗೂ ನಮ

ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ಭೇಸಿನ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಪಿಲ, ಕೃಷ್ಣ. ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಗೆ ಸೇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ನೆಪ ಹೂಡಿಬಿಟ್ಟರು. ನಮಗೂ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನೀರಿನ ಒಂದು ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತಿನಿಂದಲೂ ಈವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಿನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಈಗ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಹೇಮಾವತಿ ಹಾರೆಂಗಿ, ಕಬಿನಿ ಈ ಮೂರು ಜಲಾಶಯಗಳು ತುಂಬಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ತುಂಬಾ ನೀರು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ .— ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ .— ಈಗ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ. ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸಬೇಕು. ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಎಷ್ಟು ನಿದಾನವಾಗುತ್ತದೋ ಅದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ರಫ್‌ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಡ್ಯಾಮು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರಫ್‌ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ನಾಲೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಈ ರೇಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೋದವರ್ಷ, ಈ ವರ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟೇ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಹೇಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದಸಾರಿ ಗ್ರಾಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ನೆಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಎಂದು ಎರಡು ಇದೆ. ನೆಟ್ ಗ್ರಾಸ್ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಯಾವುದು ನೆಟ್, ಯಾವುದು ಗ್ರಾಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. Gross expenditure-net expenditure. I want to know what is " ' Gross " and what is " Net " Will the Hon'ble Chief Mister tell me ?

SRI R. GUNDU RAO .— Gross means double cropping, net means singale cropping ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Alright ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡೋಣ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ನೆಟ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಅರ್ಥ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಗ್ರಾಸ್ ನೆಟ್, ಇದರಲ್ಲಿ ಡಬ್ಬಲ್ ಕ್ರಾಪ್ ಎಂದರೆ ಯಾವುದು ಸಿಂಗಲ್ ಕ್ರಾಪ್ ಎಂದರೆ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳಿ You can ask one of your Chief Engineers.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ .— ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಕೇಳಿ ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ .— ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇಳಿದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೋದವರ್ಷದ್ದು ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ೧೫೫೦ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಸ್ ಇದೆ. ಈ ಸಾರಿ ೧೪೩೦ ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ೧೧೦೫ ನೆಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಎಂದು ಹೋದ ವರ್ಷದ್ದು ಇದೆ

ಈ ವರ್ಷ ೧೦೬೮ ಎಂದು ಇದೆ. ಅಂದರೆ ೧೦೫ ಕ್ಕಿಂತ ೧೦೬೮ ಜಾಸ್ತಿ ಅಲ್ಲವೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಪುನಃ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೋದವರ್ಷದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇದ್ದುದು ನೆಟ್ ೧೧೦೦ ತಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ೧೧೦೫ ಅಂದರೆ ೫ ಲಕ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆಂದಮೇಲೆ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಆ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆವಾಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಒಂದೇ ಭಾಗದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗಡೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಖಂಡವನ್ನೇ ಹಾಕಿದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ತಳಹದಿ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ' ಉತ್ಪಾದನೆ ' ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಿಕ್ಕುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

೩.೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಮೈಲಿಗಳ ಉದ್ದ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ. ಧಾರವಾಡ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ್ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಗಳು. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಪೂರೈಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಿ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೂ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ೫ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ೪೦೦–೫೦೦ ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ೨ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಆ ೨ ತಳಹದಿಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಡೆದಷ್ಟೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದೀತು. ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಷ್ಟೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆದೀತು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸ ವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಮೊದಲನೆಯದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಎರಡನೆಯದು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನೇ ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತ್ತಿದತ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನೇ ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ನಾನು ಇವತ್ತೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನೀವು, ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ, ಇದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗ ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಳೆದ ವರ್ಷದಂತೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಂತೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು?

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೩ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ತಕರಾರು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ನಿಮ್ಮ

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳುವ ಕಾಲ ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಚಾರ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರಾಹಿ, ಚಕ್ರಾ, ಬೇಡತಿ, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಯಾರು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂಗೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸಿಸ್ಟಂಗೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು ? ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಗೇ ಸೇರಿಸಬಾರದೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು, ಅದಕ್ಕೆ, ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗೂಂಡುರಾವ್.—ಅದು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮತ್ತೆ, ನೀವು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಕೈಕಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. "ನೋಡೋಣ" ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಆ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರಿಂದ ಭಾರೀ ಅಪಾಯವನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದಿರುವುದು. ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಷ್ಟು ದಿವಸದವರೆಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವೋ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬಹುದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ನೀವು ಆಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಇದು ಯಾವ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿದ್ದಾರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಆ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲವೂ ಪೋಲು, ಈ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವೂ ಪೋಲು ಎರಡು ಪೋಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ

ಹೇಳಿದರೆಂದು ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಎಂದರೆ ಕಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.— ಎಷ್ಟು ಹಣ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆ ?

ಸ್ವಾಮಿ ದಯಮಾಡಿ ಶಾಂತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಪೋಲು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಚಾರ್ಜ್ ಇದ್ದರೆ ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡಿ, ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸ್ತರು ಇದ್ದರೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತೇವೆ. As Chairman of the Power Corporation, you have the right. You can call somebody to investigate into the matter ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ, ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಫವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಏನೋ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ನಾನು ಎಲ್ಲಿಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅನರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಯಾರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇನ್ನು ಚಕ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ, ಇವತ್ತು ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಬಹುಶ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರಿ ಫುಲ್ ಆಗಿ ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಈ ಡ್ಯಾಮ್ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸುಮಾರು ೧೮೯ ವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ೧೦ ಅಡಿ ಬಂದರೆ ಅದು ಬರಲಿ, ತುಂಬಿದರೆ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಏನು ತಾವು ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫವರ್ ಕಟ್ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪುನ: ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತೆ? ಇದು ಪೂರ್ಣ ತುಂಬಿದರೂ ಈಗ ಏನು ಸಡಿಲಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ......... If you take the total requirement of the electricity in the whole state and the generation, the generation is not equivalent to the requirement. That is the position. ಲಿಂಗನಮಕ್ಕಿ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಕ್ರಾ ಫ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಇದೂ ಕೂಡಾ ಸ್ಲೋ ಡೌನ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್‌ನ್ನು ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಎಂದರೆ'' ನಮಗೆ ಯಾರು ಬೇಕು ಅವರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಬೇಡದವರನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಲಗ್ನವಾಗುತ್ತಾನೆ, ಒಂದು ದಿವಸ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಯಾರೋ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ ನಾನು ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ; ನೀನು ಯಾರು ಕೇಳುವುದಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಿರೋಕ್ರಸಿ ಮೆಷನರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದರೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಅದೇತರಹ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದಬೇಕೇ? ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲೈಬ್ರರಿ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೆ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದು ಮದುವೆಯಾದಮೇಲೆ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೆ ಸಂಸಾರಮಾಡಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಚರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಷಪ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಸಂಬಂಧ ಹೋದ ಹೋದಾಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. It all depends upon how you handle not merely administration as such, but the individual officers also.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಕ್ಯಾಪಾಸಿಟಿ ನೋಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ನೇಮಿಸಿದವರು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರಬಹುದು.

ಉಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮಯ ಹೋಗಬೇಕು, ಇನ್ನು ೪—೬ ತಿಂಗಳು ಹೋದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಒಂದುಕಡೆ ಅನಿಮಲ್ ಹಸ್ಬೆಂಡರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ? ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ, ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಅವರನ್ನು ತಂದು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಕಬಹುದು? ಅವರು ಪೂರ್ತಾ ಸರ್ವೀಸ್ ಅನಿಮಲ್ ಅಸ್ಬೆಂಡರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾ ಪ್ರಜೆಕ್ಟ್ ಹಾಕಿದರೆ...... I would request the Chief Minister to go study and sit there in the Chakra Project along with the officers concerned for a day, and see what work that Chief Engineer has turned out and in what period? ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ನೀವೇ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಅವನು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವನಲ್ಲ, ಮೇಲಾಗಿ ಕನ್ನಡದವನಲ್ಲ, ಅವನು ಪಂಜಾಬಿನವರು ಇರಬಹುದು. ಇದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ, ಯಾರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಆದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನು ನೋಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಗತಿಯನ್ನು ಜನರೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಸಿಯಲ್ ಜಸ್ಟೀಸ್, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಆದರೆ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ಆಗಲೀ ಕಬಿನಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಹಾರಂಗಿಯಾಗಲೀ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಏನು ಹಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಾಗಲಿ ಮಂಚನಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಾಗಲೀ ಅಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಚಾನಲ್‌ಗಾಗಲೀ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತುಂಗಾ ಭದ್ರಾ ಹೈಲೆವೆಲ್ ಕೆನಾಲ್ ಇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮಲಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಂದರಿಂದಲೇ ನಾವು ೫ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ? ಆದರೆ ಎರಡುವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಆ ಎರಡುವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ಹೇಳಿ. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡೋಣ. ಇನ್ನು ೩ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾದರೇ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಹಣವಾದರೆ ಚಾನಲ್ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ೩ ಪಟ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪರ್‌ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಆಗಲಿ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗಳಿಗೆ ಆಗಲಿ ಹೋದವರ್ಷ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಸಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಯಾರೋ ಮಾಡಲ್ಲವೆ. ನಾನ್‌ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಅಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂನಿಂದ ನಾನ್‌ಪ್ಲಾನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕಬೇಕು. ಈಗ ತಾವು ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಗಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ೩೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಸಿಕ್ಕಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಆಸೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಚೀಫ್‌ಇಂಜಿನೀಯರ್ ತೆಗೆಡುಕೊಂಡರೆ ೮—೯—೧೦ ಪೋಸ್ಟ್ ಇರಬಹುದು ಅದು ನನಗೆ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್‌ಇಂಜಿನೀಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳು ಖಾಲಿಯಿದ್ದರೂ ಯಾಕೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇನ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀದ್ದಿರಿ ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ. ೮—೯ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ ಅಥವಾ ಇಂಜನೀಯರ್ ಗಳಿಲ್ಲವೇ ಅಥವಾ ಏನು ಕಾರಣ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಿರೋ ಹೇಗೆ ? ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನೆ ಹಾಕಿ. Please go into this question. I have not come here to recommend, but why are you keeping these 9 to 10 posts vacant? ೯-೧೦ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಹೇಗೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಈ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೇನಕಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟೆಂದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕೇಳಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಬಹುದು (ಗೋಡ ಹೈ ಮೈದಾನ ಹೈ) ನನ್ನದೇನು ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಗೇನಕಲ್ಲು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ನಾವು ನೀವು ಸೇರಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತಾ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಪ್ಲಾನ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಓದಿ ನೋಡಿ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ದೇಶ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಎಂಟುನೂರು ಒಂಬೈನೂರು ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ಪವರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅರ್ಧ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರಿಂದ ನೀವು ಅರ್ಧ ನಾವು ಅರ್ಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೇನು? ಎಂಟುನೂರು ಎಂಭೈನೂರು ಮೆಗಾವಾಟ್ಸ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೈವೇಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ. I think you have heard about this Naively Thermal Project situated in Tamilnadu. It is fully sponsored and financed by the Centre. Are you getting one Kw. of power? Why not ask the Central Government to share power? ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಗೆ ಒಂದು ನಯಾಪೈಸೆ ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕಂತಹ ನೀರಿಗೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿ ನಾವು ನೀವು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ? ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಏನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ? ದಾನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಕೊಡಿ, ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಯಾಕೇ ಹೇಳಬಾರದು? ಈಗ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ಇರಲ್ಲಿ ೪ ವರ್ಷಗಳು ಹಾಗೆ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಆ ರೀತಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅವರಿಗೂ ನಿಮಗೂ ಈಗ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು ಅವರ ವಿಚಾರ ಈಗ ಬೇಡ. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಣ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತಲ್ಲ ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಮೊದಲು ಚಕ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಮುಗಿಸಿ. ತಮಿಳುನಾಡಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

೪-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದಲ್ಲದೇ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಬಾವಿ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಂತನೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಆ ಮೇಲೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಇದೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಯಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಸಾಲ್ವೆನ್ಸಿ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾವರಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೫ ಪರ್ಸೆಂಟು ಜನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ಗಳಿರುತ್ತದೆ. If there are 100 farmers nearly 60-65 percent of them are having two hectares and below. ಎರಡು ಹೆಕ್ಟಾರ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಐದು ಎಕರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಆಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ೨ ಎಕರೆ ತರಿ ಆಗಬಹುದು. ತರಿ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಇದರ ಕೆಳಗೆ ಇರುವವರು ೬೦-೬೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಇರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಆದಾಗ ಆ ಭೂಮಿಯೂ ಕೂಡ ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಏನು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, Roughly about 40 percent of the whole area under cultivation will come under irrigation. Geological survey has been made. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೬ ಲಕ್ಷ ತೆಗೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಈಗ ಈ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಇಂಡಿವಿಜೂಯಲ್ ಆಗಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಈ ಸ್ಮಾಲ್ ಅಂಡ್ ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ೨೦-೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರದೇ ಹೋದರೆ ಅವನು ಸಮಾಧಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಅವನು ಸಾಲವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆವಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಾಲವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಬಾವಿ ತೆಗೆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಾವಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಲದೇ ಇದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ, ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಆ ಮುಖಾಂತರ ೨೦-೩೦ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಹಂಚುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಬಹುತೇಕ ಜನಕ್ಕೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಜನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ

ಹಾಗೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೆಗೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವು ಇವೆ. ಈ ೪ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಮಾಡಿಸಿದೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಸ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ. ನೀರು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ಈಗ ಮಲಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಲಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದು ಶಿವನಿಗೇ ಪ್ರಿತಿಯಾಗ ಬೇಕು. ಆದರ ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾರಿಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಇದಿಷ್ಟು ವಿಚಾರವೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಗೃಹಾಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಗೃಹಾಡಳಿತದ ವಿಚಾರ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ. ನಮ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಿಂತ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಇಲಾಖೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ಮಾಡಿದರೂ ಕಷ್ಟ, ಇಲ್ಲವೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕಷ್ಟ. ಅವರನ್ನು ಒಂದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಏಕ್‌ದಮ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಠಾಣೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಏಕದಂ ಆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋದದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಚಕ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

(MR. SPEAKER IN THE CHAIR.)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೌಟನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲಾ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಸೌಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬರೀಬೆಂಕಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಯುವಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎರಡು ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಎರಡು ಕಡೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಸತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲಾ. ಮತದಾರರ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೇ ವಿನಾ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಪ್ರಥಮತ:ವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನನಗೆ ಈಗ ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ - ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಅನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

SRI C. M. IBRAHIM.—I raise serious objection. You are just like my father and I am like your son, in this age you are talking like this. ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ವಯಸ್ಸು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮಗೂ ಕೂಡ ೩ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಬೀದಿಯವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು.

SRI D. DEVRAJ URS.—So long as my langauage is parliamentary, I am not going to yield.

MR SPEAKER.—I will inform the opposition leader to yield, and then permit you to speak. When he has not yielded I cannot permit you to speak.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್—ಮನೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೋಪ, ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಂಶಯ ಪಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮತದಾರರ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ಅವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. I can understand any Hon.Member going to to his constituency and finding out from the Police Sub-Inspector as to what is the matter, this and that. Why should he go to the Police Station, Sir ? As a matter, he has every right to call the Sub-Inspector and talk to him what the matter is. ಆದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು, ಇವರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು, ಆದರೆ ನಾನು ೮ ಸಲ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಸಮಾನ ಎಂದು ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಕೇಳಲಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಪೀಪಲ್ಸ್ ವಾಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೌದು, ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನರು ವಾಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಜನರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇವರು ಬಹಳ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎರಡು ಸಲ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಹೋದರು ? ಈ ಗೃಹ ಖಾತೆಯು ಆಡಳಿತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಆದರೂ ಸಹ ಇವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೋದರು ? ಏನು ವಿಚಾರ ಸ್ವಾಮಿ ? ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಸಾಲದು ಎಂದು, ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಹಾರವಯ್ಯ ಹೋಮ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಹೋಮ ಮಾಡಿದ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಾರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕೈ ಹಾಕಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಡೀಮಾರಲೈಜ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಲು ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಖಾತೆಯಾದ ಕಾರಣ ಬೇರೆಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, any Minister has a right to call the Sub-Inspector or the Tahasildar or the Circle Inspector. Whoever you want, you can call and find out what the matter is. ಆದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪೋಲೀಸ್

ಸಬ್‌–ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಹಣ ಕೇಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ೭೦–೮೦–೧೦೦ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೊಬೇಷನರ್ಸ್‌ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯಾಧಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಹಣದ ಬಲದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಮೇಲೆ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬರಲು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. But I must say one thing. From the District Level onwards in our State, at any rate, as I know, I must pay compliments to our Police Department who have been doing good work conscientiously. Here and there, there may be some people who are not so effective. But on the whole, the Department is far far better than any other State. That does not mean that I am not alive to the weaknesses at the lower levels. I have said it not once; many a time I have said it whenever I had an occasion to address the meeting of the Police Officers at the State Level. Several times I have said ಇಂದು ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಈ ಪದ್ಧತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಹಾಕಿದಷ್ಟೂ ಅದು ಕೆಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಇಂಜನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು, ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರೆನ್ಸ್‌ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು, ಆದರೆ ನನಗಿಂತ ಇವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನೇನೂ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯೋ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಪಿ.ಎಸ್‌.ಐ. ಸೆಲೆಕ್ಷನ್‌ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ದುಡ್ಡಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಈ ಪೋಲೀಸ್‌ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರಲು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇವರು ತಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಹೇಗೋ ಪಾಸ್‌ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹೇಳಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಆಗ ನೋಡಣ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಎರಡು ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು. ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸಂಪಂಗಿರಾಮನಗರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದಕಾರಣ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆಯೇ ? ಈಗಲೂ ನಾನು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರೆ ಇವರ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ [* * *] ಗೊತ್ತು?

(Interruptions)

ಶ್ರೀ ರಮೇಶಕುಮಾರ್‌.-- * *

---

* As directed by the Chair the words are expunged

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಅವಮಾನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು.

(INTERRUPTIONS)

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sir, It is not fair that the Minister should have used that language. It is in good manners, He must sincerely get up and tender his unconditional apology to the entire House.

SRI C. M. IBRAHIM.—Sir, I want to clarify my point.

SRI K. H. SRINIVASA.—No clarification is necessary.

(INTERRUPTIONS)

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sir, I appeal to the Minister to maintain the dignity of the House and not to bring discredit to the House. He should not bring down the dignity of the Chief Minister.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡುರವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಇವತ್ತು. He must get up and apologize to the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡುರವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—We are prepared to resign on this issue· We have very high regards for our Chief Minister Sri Gundu Rao· The question pertains to the dignity of the entire House.

SRI C. M. IBRAHIM.—Sir, if you feel...

SRI M. C. NANAIAH.—The Chief Minister should remove this man from the Cabinet. The entire House is one on this issue. Here is a case which would not bring dignity to the House and to the people of the State. With a view to bring dignity to the Hon'ble Cheif Minister and to the House he must tender his unconditional apology.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯ್ಡುರವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಪಾಚ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಿಗೆ ಅಪಮಾನಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಇವತ್ತು ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ತಕ್ಷಣವೇ ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯ್ಡುರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನ್‌ಕಂಡೀಷನಲ್ ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಬೇಕು, ಈ ಸಭೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಎಂದೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂಥ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ...

(INTERRUPTIONS)

ಆ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

(INTERRUPTIONS)

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರು ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಇವತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ, ನಾಳೆ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ ಬೈಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಇವತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ,

Sri M. C. Nanaiah.—Sir, he must apologize. The Chair should direct him.

Sri K. H. Srinivasa.—Sir, Please command him to aplogize to the House. It is not the Leader of the opposition, but it is the question of the prestige of the House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ೧೯೫೨ ರಿಂದ ಏನು ಈ ಒಂದು ಜನತಂತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಮೊದಲಿಗೆ ರಚನೆಯಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಹುಶಃ ಇಂಥಾ ಒಂದು ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ನಾನು ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಗುದ್ದಾಡಿದಂಥದ್ದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಎಂದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಜನತಂತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದನದ ಗೌರವವನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ೨–೩ ಘಟನೆಗಳು ಏನು ನಡೆದಿವೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಕೃತವಾದ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಿವರಣೆಯೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನ್ ಕಂಡೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಪ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಕೂಡ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೇಷರತ್ತಾಗಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri A. Lakshmisagar.—The Chair should command the Minister and direct him to tender unconditional apology. The Chair is empowered under the rules of the Assembly to command the Hon'ble Minister and it can direct the Minister to tender an unconditional apology. We do not want any explanation.

Sri C. M Arumugam.—Mr. Speaker, Sir, there is no question of giving explanation. The Hon'ble Minister has used certain words towards the Leader of the Opposition. We have got lot of respect to the Leader of the Opposition who ruled our State for 8 years. The Hon'ble Minister for Labour was a Member recently and to-day he is a Minister. Therefore, in the interest of bringing fair name to the Sri

Gundu Rao's Ministry I appeal to Sri Ibrahim to tender unconditional apology for the remarks made towards the Leader of the Opposition. And then, as suggested by the hon. Member Sri Devegowda the words should be expunged from the records.

(INTERRUPTION)

SRI K. BHASKAR NAIDU.—It must be expunged...

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಮುಂಚೆನೇ ಹೇಳಿದೆ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ತಂದೆ ಸಮಾನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಆ ವರ್ಡ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಅರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಅನ್ ಕಂಡೀಷನಲ್ ಅಪಾಲಜಿ ಕೇಳಬೇಕು.

SRI C.M. IBRAHIM.—I apologize to the Hon'ble Leader of the Opposition and to the House.

MR. SPEAKER.—The remarks made by the Hon'ble Minister for Labour Sri Ibrahim against the Leader of the opposition will be expunged.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆದಾದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇತ್ತ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದು ಕಡತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಕಡೆಯುವರಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲ ಈ ಕಡೆಯುವರಾಗಲೀ ಯಾವ ಯಾವ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಆದರೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರು ಯಾರು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಯಾರ ಯಾರ ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಸ್ವಾಮಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ೪-೫ ಜನ ಎದ್ದುನಿಂತು ಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್. ಈ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿ ೧೦ ನಿಮಿಷ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

SRI A. LAKSHMISAGAR —Sir, I have a submission to make for your kind and considered opinion and decision on it. For the last 30 months I have been a member of this House, and I have observed certain expresessions expressed during the debate or on some other matters when they came up for disussion. When the situation hotted up, certain words and expressions have been used invariably and you have taken the odium to expunge all those expressions. There is one rule which should be kept in mind before ordering to expunge those expressions or words. This principle in regard to the expunction of words is what has been transpired here should be made known not only to the members of this House but also to the people who are outside. They must also know the individual characteracteritic features of a person who used words or expressions in this august House. This has been invariably adhered to by the House of Commons. Therefore, it is only under very extraordinary situation that the Chair uses its discretion in expunging remarks or works used by the members. Let the public know the calibre of the members and the language members choose to use. Let them decide the merit of each member of this House.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.--ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಬುದ್ದಿವಾದ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.-ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೋಜ್ ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮೊದಲು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ವರದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ್‌ನಾಯ್ಡು.—ವಾತಾವರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ೧೦ ನಿಮಿಷ ಮುಂದೂಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. Speaker.—The House stands adjourned for 10 minutes.

(The House reassembled at Fifteen Minutes Past Five of the Clock)

[MR. SPEAKER (SRI P. VENKATARAMANA) in the Chair.]

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—You are all aware.That in the morning there were some hot exchange of words between the various leaders of the Opposition and the leader of the House. I had invited the leader of the parties to my Chamber in this connection and I am glad to say that there has been some understanding. The notices given by hon. the Leader of the Opposition and Sri Vadeyaraj are withdrawn in view of the above understanding and goodwill. I request all the Press Representatives not to publish this incident.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೦ ನಿಮಿಷಗಳಕಾಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಯ್ಯುಗುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ತಿಳಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ

ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸದನದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ೫-೫ ನಿಮಿಷ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ೩೫ ನಿಮಿಷವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಳ್ಳೆಯ ಘಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷದ ಘಳಿಗೆ. ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕಹಿ ಘಟನೆಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬರೋಣ ಎಂದು ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet again tomorrow at 9 A.M.

(The House adjourned at Twenty minutes past Five of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday, the 26th July, 1980.)

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 26th July, 1980/Sravana 4, 1902, S.E.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Nine of the Clock.

[MR. SPEAKER (SRI. P. VENKATARAMANA) in the Chair.]

STARRED QUESTIONS

(to which Oral answers were given)

Mangala Project in Kunigal Taluk Tumkur District

73 SRI D. T. MAYANNA (Huliyurdurga).—Will the Minister for Transport and Minor Irrigation be pleased to state.—

(a) the number of days passed after preparation of estimate for the Second Stage of Mangala Project in Kunigal Taluk of Tumkur District ;

(b) the estimated expenditure of the second stage of this scheme ;

(c) in how many days the work of the second stage of this irrigation project will be commenced ;

(d) the number of days passed after putting the foundation stone for the construction of a canal of near Korati village on the left bank canal of the Mangala Irrigation project work ;

(e) whether the work of this canal will be commenced during this year itself?

SRI M. M. J. SADYOJATHA (Minister for Transport and Minor Irrigation).—

(a) Eight (8) Years were passed.

(b) About 53 lakhs of Rupees (C. S. R 1976-77).

(c) This scheme is under consideration of the Government.

(d) This construction work of the canal was commenced on 6-6-77.

(e) Under consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ.—ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ೮ ವರ್ಷಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟು ಡಿಲೇ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸದ್ಯೋಜಾತ.—ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಡಿಲೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಚಾನಲ್‌ನನ್ನು ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಜೌಗು ನೀರು ನಿಂತು ಅವರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ಸದ್ಯೋಜಾತ. ೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ ಮಾಯಣ್ಣ.— ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಪೌಂಡೇಷನ್ ಸ್ಟೋನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷವೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ ಸದ್ಯೋಜಾತ.—ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Rural Electrification Corporation Programme in the State

569 SRI PRABHAKAR TELKAR (Chithpur).—Will the Chief Minister be pleaeed to state :—

(a) the number of Taluks taken under Rural Electrification Corporation-Programme in Karnataka State (District, wise particulars be furnished)

(b) the number of Harijan wadas and Lamani Tandas which have been provided with electricity in Chitapur Constituency (Particulars of Harijan wadas and Lamani Tandas which have been provided with electricity be furnished) ;

(c) the number of remaining Lamani Tandas and Harijan wadas which are yet to be provided with electricity (particulars of such Harijan wadas and Lamani Tandas be furnished) ;

(d) the steps the Government intends to take for providing electricity to such Lamani Tandas and Harijan-wadas?

SRI R. GUNDU RAO (Chief Minister).—

(a) The number of Taluks taken under Rural Electrification Corporation Programme in Karnataka State is 114. The District-wise details (Laid on the table) Annexre-I*.

---

* Copies placed in the Karnataka Legislature library *vide* No. 46 Dated 25-7-1980.

(b) The number of Harijan wadas provided with electricity in Chitapur Assembly Constituency is 61. The details are furnished in Annexure-II. The number of Lamani Tandas provided with Electricity in Chitapur Assembly Constituency is 4. The details (Laid on the table) Annexure-III*.

(c) The number of Harijan-wadas yet to be provided with electricity is 40. The number of Lamani Tandas yet to be provided with electricity is 45. The details (Laid on the table) Annexure IV*

(d) The remaning Lamani Tandas and Harijan-wadas will be electrified alond with the main villages included under the Karnataka Electricity Board and R. E. C. Programme.

SRI PRABHAKAR TELKAR.—From the Answers, it is seen that the Rural Electrification Programme has been taken up in 114 Talukas only. May I know when the Government is going to include the rest of the Taluks of our State in that R.E.C. Programme ?

SRI M. VEERAPPA MOILY(on behalf of Chief Minister).—Under the R.E.C. Programme a scheme of special nature sanction has been accorded for electrification of 272 Harijan Bastis in Karnataka.

SRI PRABHAKARTELKAR.—I am asking about the Talukas that have to be taken under the R.E.C. programme. In the answer it is stated that 114 Taluks in the whole of Karnataka Statehave been taken under the R.E.C. Programme.

We have got about 175 Taluks in our State. May I know when the Government is intending to take the rest of the Taluks under this Programme so that all the villages of our State get electricity as early as possible.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Mr. Speaker Sir, these things will have to be taken up in a phased manner and we will be taking them up. For the present, 272 Harijan Bastis are under consideration and it has been sanctioned and the scheme is under way. This is the scheme of the Government for the present. Other things are not before the Government for consideration, So far 114 Taluks are covered and the rest of the Taluks will be taken up in a phased manner

SRI PRABHAKAR TELKAR.—There are two separate questions. Harijan Bastis.and, Lambani Thandas, is a different question. My question if refiarding the whole of the Karnataka State. Out of 175 Taluks, according to the reply that has been given here, only 114 Taluks have been taken under R.E.C. Programme. Now, my simple question is about the remaining Taluks where the R.E.C. programme has not yet been taken up. May I know whether the Government is stressing to include the other Taluks also in the R. E. C. Programme ?

---

*Copies placed in the Karnataka Legislature Library *vide* No.-46 dated 25th July 1980.

SRI M. VEERAPPA MOILY.---The ambition is one thing and the achievement is another thing, We are quite ambitious to take up all the Taluks under the R.E.C. programme. But as the Hon.Member knows, it is not passible to do it either in the course of one year or five years. In fact it is the intention and concern of the Government to take up the rest of the Taluks also under the R.E.C. Programme. We will definitely do so and we will prevail upon the R.E.C. Programme for all the Taluks.

SRI PRABHAKAR TELKAR.—Regarding providing electricity to Lambani Thandas and Harijan Basties, what we see in all the rural areas is that whenever the electricity is provided, it reaches only the willages where the big land lords or other persons are residing and we conveniently do not regard providing electricity to the Harijan Bastis and Lambani Thandas. We are seeing this everywhere. When we get the statistics, we see that so many Taluks have been provided with electricity and all that. But when we actually go to the villages, we can see that Harijan Bastis and LBmbani Thandas are not at all provided with electricity. May I know what steps the Government is geing to take to provide electricity to Harijan Bastis and Lambani Thandas on priority basis ? will the Government make such a rule that whenever any village is to be provided with electricity, first the Harijan Bastis and Lambani Thandas are provided with electricity and then the village is previded with electricity ?

SRI M. VEERAPPA MOILY. There are two things. One is providing electricity to a village. The question of taking the same to Harijan Bastis and Lambani Thandas will not arise -I mean, once it is provided to the villages, we take into consideration that village and see it is electrified. But when we chalk-out a programme to take electricity to Harijan Bastis and Lambani Thandas, the electricity should reach those thandas or bastis. As the hon.Member says, whenever these schemes are implemented they reach naturally the big men. But that is not the intention of this scheme at all. It has to be got into the Thandas and the Harijan Bastis. If there are any villages where the electricity has not reached these thandas and bastis even after the village is electrified, this is a very serious matter because the very purpose of the scheme is not achieved at all. In such cases we will definitely see that electricity reaches these Thandas and Bastis.